ja 1886–88 Vana-Vändras rahvakooli õpetajana, õiendas a. 1886 eksternina keskkoolilõpueksami ja astus a. 1888 Peterburi kunstide-akadeemiasse, mille lõpetas a. 1896 arhitektuuri alal. Samal a. määrati P. arhitektuuriprofessoriks kunstide-akadeemias, kus teotses 23 a., saades a. 1911 akadeemiku aunime. Peale Eesti Vabadussõja lõppu siirdus ta Eestisse, kus toimib praegu (1928) Tallinna tehnikumi ehitusosakonna professorina. Oma erialalt on P. avaldanud rea suuremaid teaduslikke töid, nagu Разсчетъ и кладка сводовъ, 3-s osas, Курсъ строительнаго искусства, 10-s osas, Мосты, ихъ устройство и разсчетъ, 2-s osas, Спутникъ строителя, Устойчивость зданій при землетрясеніяхъ (viimane tõlgitud ka prantsuse keelde). Tundes huvi oma kodumaa ja selle maapõue varade vastu, on ta Eestis ette võtnud uurimistöid, mille tagajärjena ta olevat leidnud Saaremaal Kihelkonna läheduses Jaaga rahul oonüksmarmori ja Muhus Iga küla juures litograafikivi. — Teadusliku tööga rööbiti on P. toiminud tegeliku arhitektina. Tema projektide järgi on ehitatud Geoloogia Komitee maja Peterburis (12.000 kub.-sülda suur) Saaremaa kivist seismoloogia-jaam Pulkovos ja rida kirikuid, m. s. Kuremäe kloostri kirik Virumaal. Tallinnas on tema ehitatud riigi trükikoja ja tolli-peavalitsuse uus hoone.

Isikl. saadud andmed; Post. 1926, nr. 320.

T.

POOL. Theodor, põllutulunduslik ja politiline tegelane, sünd. 26. XI 1890 Pärnumaal Tori Piistaojal talupidaja pojana, õppis alates a. 1909 põllutulundust Riia polütehnikumis, mille lõpetas a. 1914 1. järgu õpetatud agronoomi diplomiga, olles viibinud aa. 1910–12 ajuti pikemat aega Soomes taime- ja karjakasvatuse praktikal ja uurinud aa. 1913—14 suviti Pärnu- ja Saaremaal eesti maakarja. Viimase pooldajana soetas ta a. 1913 isa tallu Piistaojal maakarja. Aa. 1914–15 oli ta Vahi põllutöö-kooli juhataja, a. 1915 Pärnu mk. agronoom ja mobiliseeriti siis Vene sõjaväkke, kus teotses hiljemini keemikuna Põhja rindel. A. 1918 valiti ta Pärnu Maakonnavalitsuse esimeheks, kuid kõrvaldati saksa okupatsioonivõimude poolt sellest ametist ja asus tööle isa talus. Veendumusele jõudnud, et tõumaterjali puudusel on võimatu arendada maakarjast nii kiiresti kõrge toodanguga suuremat karja, kui seda nõuab Eesti põllutulunduse arenemine, siirdus ta a. 1918 friisi karjale, kui painduvale, üldiselt ja ka Eestis levinud kultuurtõule, mille parandustööga ta sel ajal tegi algust. Okupatsiooniaja lõpust kuni kevadeni 1919 uuesti Pärnu Maakonnavalitsuse esimees olnud, valiti P. Eesti Asutava Kogu liikmeks tööerakonna nimekirja järgi. Kevadest 1919 kuni 1921. a. alguseni oli ta põllutöö-ministriks O. Strandmann'i, J. Tõnisson'i I-ses ja H. Piibu kabinetis; tema üldjuhtimisel teostus maareform ja Põllutööministeeriumi sisemine korraldus. Asutavas Kogus okt.-1919 vastuvõetud maaseadusega määrati suurmaapidamine Eestis üldiselt likvideerimisele ja tükeldati võõrandatud mõisad väikekohtadeks. Endistele maaomanikkudele tasu-maksmise küsimus lahendati hiljemini eriseadusega. Järgnevail aa. võttis P. I ja II Riigikogu liikmena osa peamiselt maakomisjoni töist ja oli samal ajal Pärnu maakonna-nõukogu liige. Aa. 1921—24 võttis ta ette mitu reisi välismaile — Saksamaale, Hollandisse, Inglismaale, Skandinaaviasse ja Soome, — millede tulemusena avaldas põllutulunduslikke kirjeldusi. Sellega rööbiti arenes P.-i agronoomiline tegevus põllutulundusliku ala korraldamisel ning juhtimisel mitmes seltskondlikus asutises ja a.-st 1925 tegelikus talupidamises Piistaojal, mis viimane omandab P.-i kätes üldisema agrikultuurilise tähtsuse. Talu korraldus on rajatud mitmele harule: tõukari, piimakari kõrgete lüpsidega ja intensiivse söötmisega, mille aluseks a.-st 1922 Eestis esimesed parandatud karjakoplid, talvel silo ja jõutoit; piimakarja kõrval pekonsead; põllul tugev ostuväetiste tarvitamine, ratsionaalne juurviljakasvatus ja nisu turutaimena. Talu tegevuse ja katsete kohta avaldab P. aruandeid eriajakirjus »Agronoomia« ja »Uus Talu«. Ühiskondliku agronoomia alal on P. olnud silmapaistev algataja ja organisaator. Ta oli Eesti Hollandi-Friisi Karjakasvatajate Seltsi asutaja ja esimees a.-st 1921, peale selle juhtivalt tegev Põllutöö-ministeeriumi juures asuvas karjakomitees, Kontrollühingute Liidus, Seakasvatuse Seltsis; on organiseerinud Asunikkude Liidu agronoomilise osakonna, mis on toonud uut hoogu Eesti agronoomilise nõuande ja vastava populaarkirjanduse arengus. Peale selle on P. tegev olnud aktsiaseltsis »Eesti Fosforiit«, kirjastusühingus »Agronoom«, Eesti Seemnevilja Ühisuses, Eesti Sordiparanduse Seltsis, k.-ü. »Vaba Maa«. Intensiivselt on P. toiminud vastava erikirjanduse alal. Peale rohkearvuliste artiklite »Vaba Maas« ja eriajakirjades »Agronoomia«, »Uus Talu« ning viimase lisana P.-i toimetusel ilmuvas »Loomakasvatajas«, samuti koguteoses »Eesti maa, rahvas, kultuur« (1925) ja seerias »Väikepõllumehe kirjavara« on P.-ilt ilmunud eriraamatuina: Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluviimisest teadma? (Tallinna, 1921), Põllumajanduslised ehitused (Tall., 1921), Põllumajandusline õppereis Hollandi (Tall., 1923), Põllumajanduslikud pildid Daanist (Tall., 1925), Hollandi kari ja selle